Anul XVII — Sibiiu, Mercuri 11/24 Octomvrie 1900 — Nr. 197

ABONAMENTELE

Pentru [redacted]:
lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România şi străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERŢIUNILE

Un şir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 ban a treia-oară 10 bani.

Redacţia şi administraţia: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumĕră la poste şi librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani sĕ vênd în Sibiiu: la librăria »Tipografiei», societate pe acţiuni şi la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat »la loterie

Maghiarii şi — episcopiile proiectate.

(*m.*) De sigur, că unul dintre cele mai însemnate şi salutare concluse, ce a luat congresul naţional bisericesc din sĕptĕmâna trecută, este conclusul pentru înfiinţarea alor *trei noue episcopii ortodoxe române.* Nu insistăm acì asupra necesităţii lor, care de mult e simţită, cu deosebire în părţile acele ale românimii, unde e proiectată înfiinţarea lor. Credem apoi, că e de prisos sĕ accentuăm îndeosebi însemnătatea lor, ca centre culturale-bisericeşti, ca puncte noue de forţă şi tăríe românească. Nu poate sĕ esiste Român adevĕrat, care sĕ nu salute cu bucurie conclusul congresului şi sĕ nu conlucre, fiecare după ale lui puteri, la realisarea lui.

Din contră, inimile bunilor Români vor fi cuprinse poate de îngrijorare, de temerea, ca înfiinţarea celor trei episcopíi sĕ nu rĕmână o utopie, dacă nu pentru totdeauna, cel puţin pentru generaţia actuală, pentru un timp oare-care, cât va mai dura în ţeara aceasta era »dreptului, legii şi a dreptăţii« — maghiare.

Dacă aceasta ar fi sĕ fie soartea nouelor episcopíi proiectate, vina nu va fi a noastră. Sûntem siguri, că pedecile şi greutăţile, sĕ zicem aşa, generale, vor fi delăturate prin abilitatea, munca şi zĕlul capilor nostri bisericeşti şi a tuturor factorilor competenţi. E de temut însĕ, că se vor pune pedeci şi de acelea, pe cari noi nu le vom putè delătura, nu le vom putè învinge.

Voim deci sĕ insistăm puţin asupra acestei chestii, care nu atinge numai episcopiile proiectate, ci toate chestiile şi afacerile româneşti, întreagă vieaţa românească, fie politică, fie bisericească-şcolară ori economică, ba până şi socială şi literară.

La noi în Ardeal şi Ungaria este notoric lucru, că la ori-ce mişcare inofensivă, dar' care nu e menită sĕ lucre pentru maghiarism, 'i-se pun beţe în roate. Până şi representaţiile teatrale de pe sate şi petrecerile, stau *sub teroarea şicanării şi opreliştii slujbaşilor maghiari.* Aşa e direcţia, dată de sus şi direcţia aceasta e urmată până jos, până la solgăbiréi, notari şi primarii comunali.

În alte ţĕri culte guvernele şi oficiolatele favorisează şi ajută cu toate mijloacele, ce le stau la disposiţie, ori-ce mişcare şi pornire a societăţii, care are de scop înaintarea generală sau a unei părţi a poporaţiunii. Numai arare-ori, ca escepţie se întêmplă, de vre-o adunare sau manifestaţie e oprită sau disolvată de autorităţi şi atunci sĕ produce resens general. *În Ungaria însĕ, în ce priveşte pe Români şi naţionalităţile nemaghiare, e regula întoarsă :* numai ca prin minune se face, ca vre-o manifestaţie nemaghiară, vre-o nisuinţă, cu intenţii bune şi pacînice, sĕ nu fie şicanată şi zădărnicită. Aceasta e escepţia, ear' regula este, ca tu, putere de stat, sĕ opreşti, sĕ nimiceşti totul, ce nu se înhamă la carul maghiarisării.

Sub raportul acestor detestabile apucături, e de temut sĕ nu se pună pedeci nedelăturabile în calea înfiinţării celor trei episcopíi.

De un timp încoace Maghiarii sûnt stăpâniţi de un curent duşmănos îndeosebi faţă de bisericile române. Ei vĕd, că bisericele representă o putere însemnată în sînul poporului român, vĕd, că ele ne ocrotesc limba şi fiinţa noastră naţională, că susţin şcoalele noastre şi că poporul român e nedeslipit de ele. De aceea publicul maghiar mereu este agitat, cu deosebire prin presă, contra bisericilor noastre, ear' de altă parte unde numai se poate se fac încercări pentru a le lovì şi a slăbì puterea şi influenţa lor.

Sau nu ştim de încercările, ce se fac pentru a băga biserica gr.-cat. română în cadrul autonomiei catolice maghiare? Şi nu ştim câte mişeleşti denunţări nu se fac contra bisericei ortodoxe române, presentându-o ca avênd porniri duşmănoase contra statului?

Acum făcându-se vorba despre nouele episcopíi române, s'au şi ivit vocile duşmănoase bisericei noastre. Congresul nu luase încă hotărîre în privinţa aceasta şi deja o parte din presa maghiară a început agitaţia contra înfiinţării episcopiilor.

Între altele »*Egyetértés*« scrie în nrul seu dela 20 Octomvrie un articol lung în chestia aceasta, în care debarcă contra lor, uneltind pe tema, că prin nouele episcopíi Românii »*ar inaugura o politică de naţionalitate mai puternică şi pentru noi Maghiarii mai desavantagioasă*«.

Ear' drept conclusie zice, că guvernul şi Regele nu-'şi vor da învoirea şi provoacă pe Maghiari »*sĕ stee la pândă*«.

Pe astfel de căi agită Maghiarii în contra la tot ce ţinteşte la progresul nostru. Sĕ nu creadă însĕ că nu le ştim planurile şi nu le urmărim cu atenţiune apucăturile. Şi sĕ nu creadă, că pedecile, ce ni-le pun, ne vor descuraja sau ne vor face sĕ încetăm de a lupta pentru înaintarea noastră şi de a pretinde, ceea-ce după drept ni-se cuvine.

Sibiiu, în 23 Oct. n.

DELA CURTE. Conform dispositiilor ce s'au luat, Monarchul pleacă în 26 Octomvrie la Viena, ear' în 2 Noemvrie vine earăşi la Gödöllö, de unde va merge de două-ori în septemana şi la Budapesta, pentru a acorda audienţe.

Din parlament. Şedinţa de ieri a dietei maghiare a fost earăşi scurtă. Părinţii patriei »*maghiare*« n'au de lucru — cum se vede. A decurs astfel: Preşedintele *Perczel* face comunicările obicĭnuite, după-ce se întră în ordinea de zi. Se votează fără discuţie proiectul de lege despre plantarea de tutun şi despre muncitorii de păduri, precum tot fără discuţie s'au votat şi patru linii ferate — *vicinale.* S'a decis în fine, că şedinţa proximă sĕ fie *Joi*, şi cu aceasta — punct. Joi va fi pusă în discuţie chestia *cuotei.*

„Blândă presiune". *O delegaţie numĕroasă din* ***Fiume*** *a umblat ieri pe la ministrul-president* ***Széll****, pentru-ca sĕ-'l roage, sĕ stăruiască, ca liniile ferate ce sûnt sĕ se clădească spre Bosnia, sĕ fie contemplate astfel, ca oraşul Fiume sĕ fie pus în legătură directă cu Bosnia. Széll a rĕspuns delegaţiunii, că la astfel de lucrări nu vin luate în seamă numai interesele locale, ci mai mult interesele mari* ***strategice****. Cu toate acestea, va face tot posibilul pentru înflorirea oraşului Fiume; dar' spriginul ce-'l acordă acestui oraş reclamă reciprocitate. Aşteaptă deci dela patriotismul oraşului Fiume sĕ dee tot spriginul seu guvernului maghiar, ca sĕ'şi poată esecuta intenţiunile. Va sĕ zică, a început şi Széll cu —* ***„blânda presiune!"***

Închiderea camerelor române. Eată textul mesajului regal, cu care s'a făcut Sâmbătă închiderea sesiunii estraordinare parlamentare a camerelor române:

Domnilor senatori şi deputaţi! Corpurile legiutoare, deşì întrunite într'un timp înaintat al anului, pe când munca câmpului chiamă pe cei mai mulţi dintre d-voastră, — au terminat lucrările pentru cari au fost convocate. Sacrificând binelui public interesele domniilor-voastre, aţi contribuit la îmbunătăţirea situaţiunii noastre financiare. Mĕ simt dar' fericit *a vĕ esprima mulţumirile mele.* Domnilor senatori şi deputaţi! În virtutea articolului 95 din constituţiune, Eu declar închisă sesiunea estraordinară a corpurilor leguitoare.

Carol.

O LECŢIE.

(§.) Am dat ştirea, că înţelepţii patrioţi din capitala Palestinei moderne, — am zis Budapesta, — au luat hotărîrea sĕ nu se mai propună limba germană în şcoalele lor elementare, decât numai în clasele V. şi VI., dar' şi aici în mod numai facultativ, la dorinţa espresă a elevului.

Sûnt grozav de închipuiţi Maghiarii nostri când cred că se pot lipsì de învĕţarea unei limbi universale, înlocuindu-o cu limba lor, a cărei domeniu nu trece peste graniţele ţĕrii şi pe care nici între limitele ţĕrii nu o pot folosì pretutindenea, pentru-că Maghiarii icuiţi printre naţionalităţi, în raporturile zilnice cu acestea, nu de limba lor, ci de limba acestora, îndeosebi de limba *română* sûnt siliţi sĕ se folosească.

Şi e şi act de ingratitudine ura ce'o au Maghiarii faţă de limba germană, când ştiut este, că întreaga lor cultură de astăzi o datoresc limbii acesteia. Nu este carte ungurească, din domeniul oricărui ram de ştiinţă, al cărei isvor sĕ nu-'l poţi afla, la rigoare, în literatura germană. Întreaga lor literatură e deci o simplă copiare dela Nemţi. Şi totuşi urĕsc limba germană, şi o scot din şcoalele lor?!. Se poate că tocmai pentru aceea, ca generaţiile următoare, necunoscênd limba germană, sĕ nu poată face trista constatare a acestei plagieri.

Destul, că eghemonii din Budapesta au scos din şcoalele lor limba germană, şi acest fapt a adus cu sine, ca »*Deutsches Volksblatt*« dela Viena sĕ le ţină o lecţie strasnică. Scrie, într'un număr mai recent, următoarele adevĕruri la adresa *patrioţilor*:

— »Aşadar au adus totuşi cei mai idioţi dintre idioţii aşa numiţilor înţelepţi din Budapesta treaba acolo, că limba germană a fost eliminată din şcoalele lor elementare, permiţêndu-se abia elevilor din clasa V. şi VI., şi chiar şi acestora, numai la dorinţa espresă, sĕ fie instruaţi în mod începĕtor în limba germană!

Pentru cei-ce aparţin rasselor nemaghiare e aproape o plăcere a privì, cum acesti orbiţi (sau în orbie născuţi!) îşi sapă groapa proprie, în care mai curênd sau mai târziu trebue sĕ cadă, dacă rĕmân pe calea pe care au apucat.

O mică naţiune, de abia de cinci milioane de oameni, care cu privire la limbă şi la sânge nu are nici o legătură cu altă naţiune cultă din Europa, şi numai dincolo de *Ural* are rudenii, cari, nomadizând îşi păstoresc turmele şi trăesc din vênătoare şi jaf: o astfel de mică naţiune crede că poate străbate cu limba ei dură şi pretutindenea străin sunătoare ori-unde în Europa, — şi scoate din casă o limbă universală, cunoscută în lumea întreagă, cărei ea îi datoreşte şi puţina cultură actuală ce o are!

Dacă prin o mare mişcare de popoare, care încă mai poate sĕ se ivească, — Europa ar fi zguduită şi statele singuratice *s'ar forma după naţionalităţi*, ear' germanismul 'şi-ar lua mânile ocrotitoare de pe bunii Maghiari: oare ce s'ar întêmpla cu ei? Icuiţi între masse monstruoase de Slavi, biata Ungaria ar fi turtită ca o găoace de nucă în mâna unui uriaş, ear' grandomania ar fi stoarsă din ea ca mustul dintr'o citronă!

Dar' aceasta nu-'i genează pe Maghiari; ochiul lor sĕ estinde numai peste astăzi, ziua de mâne e învĕlită în negura îndepărtării.

Şi apoi, politica lor faţă de Evrei! Prin date nerĕsturnate statistice e dovedit, că elementul curat şi într'adevĕr maghiar e în *descreştere*, pe când Evreii din Ungaria se înmulţesc ca nĕsipul mării. Cu braţe deschise e primit cel mai ordinar escroc, care a stat în temniţă, — sau cel puţin de zece-ori trebuia sĕ stee în temniţă, — în sînul nobilei şi cavalereştei »*naţiuni*«, numai dacă îşi schimbă numele din vechiul testament cu altul maghiar, şi plăteşte pentru aceasta o — *coroană.* Şi fiindcă lipsa de caracter la Evrei face, ca mii din neamul acesta sĕ plătească coroana: împrejurarea aceasta e folosită pentru a falsifica adevĕrul, anunţându-se cu obrăznicíe, că elementul maghiar *creşte* şi sĕ *desvoaltă.* Earăşi o miopie de necrezut!

Dacă evreisarea Ungariei va progresa tot astfel, au sĕ ajungă Evreii în curênd stăpâni peste întreaga ţeară; ei vor ţinè în posesiune nelimitată cele mai mari funcţii şi dignităţi şi vor cucerì întreaga societate maghiară. De aceea, sĕ scoată numai bunii Maghiari limba germană (cu aroganţă) din şcoalele lor; în schimb însĕ sĕ înveţe cea *jidovească;* cel puţin prin aceasta ar accelera venirea timpurilor, în cari nepoţii şi strănepoţii lor *ar trebuì* sĕ înveţe *ruseşte*, fiindcă cnuta rusească ar sta la spatele fiecăruia, pentru a-'l *silì* sĕ înveţe ce nu vrea sĕ înveţe«.

Bună lecţie, dacă ar fi de cine sĕ se prindă.

Complotul bulgăresc.

Decretul, prin care curtea cu juraţi de Ilfov e convocată în sesiune estraordinară, pentru a judeca procesul complotului bulgăresc, a fost semnat din partea Regelui *Carol.* Convocarea e făcută pe ziua de 30 Octomvrie vechiu (12 Noemvrie n.) De altă parte, »*Monitorul Oficial*« al României publică hotărîrea camerei de punere sub acusare, precum şi rechisitorul procurorului general în afacerea complotului.

Sûnt puşi sub acusă următorii bulgari: *Boiciu Iliev, Nicoide Mileff, Mitu Stoiceff, Hristu Karambuloff, Alexandru Trifanoff, Stoian Dumitroff, Spiru Alexoff, Achim Peteff* şi *Nicola Bogdanoff*, toţi deţinuţi în penitenciarul dela Văcăreşti. Apoi *Gheorghe Teodoroff, Marcu Bosneacoff, Anghel Pop-Arsoff, Coti Zamfiroff, Traicu Zvetcoff, Boris Sarafoff, Gh. Petroff, Vladimir Kovaceff, Ivan Stoianoff, Dim. Troleff, Alex. Burlacoff, Dim. Davidoff şi Dim. Iconomoff*, toţi aflători în Bulgaria. De tot 22 de criminali bulgari.

Scrisori din Macedonia.

Bitolia, 5 Octomvrie v.

Dela înfiinţarea lor şi până astăzi şcoalele româneşti din Turcia trăesc esclusiv din budgetul statului român. Fără această subvenţionare ele cu greu ar putè subsista; cel mult numĕrul şcoalelor, cari la cas de o eventuală suprimare a ajutorului venit din România, s'ar putè susţinè şi prin propriile lor mijloace, ar fi cu totul neînsemnat.

Acesta este un fapt. Dacă ar fi vorba sĕ cercetăm causele, cari 'i-au dat naştere, atunci am găsì că în nici un cas nu poate fi atribuit sărăciei poporului macedo-român. Nu; posiţia materială a Macedonenilor nu e aşa de rea, aşa de miserabilă, încât ei sĕ fie puşi în imposibilitatea de a face sacrificii bănesti pentru cultura fiilor lor. Prin felul ocupaţiunii lor ei formează, ca sĕ zicem aşa, burghezimea Macedoniei. În cea mai mare parte industriaşi şi neguţĕtori, acaparând multe din pieţele comerciale prin o înăscută aptitudine în ale comerciului, mulţi din ei au isbutit sĕ realiseze averi însemnate. În tot casul comparaţi cu celelalte naţionalităţi conlocuitoare, ca Grecii, Sêrbii, Bulgarii şi Albanezii, Românii de acì stau incomparabil mai bine din punctul de vedere al posiţiei materiale.

Sărăcía, deci, nu poate fi câtuşi de puţin invocată ca motiv plausibil, care ar fi justificat ajutorul dat de România pentru întreţinerea şcoalelor.

Deasemenea nici un moment nu poate sta în picioare afirmaţiunea, că Românii macedoneni nu iubesc cultura, nu iubesc şcoalele şi de aceea ei nu sûnt dispuşi a sacrifica ceva pentru ele. Faptele dau o desminţire categorică unei astfel de aserţiuni. În primul rind nici nu se poate închipuì, ca un popor eminamente comercial, cum sûnt marea majoritate a Românilor nostri, sĕ fie compus din analfabeţi. Apoi cine întreţine o mare, dacă nu chiar cea mai mare parte din şcoalele greceşti din Turcia? Se va zice: Statul grecesc. Întru câtva acest lucru e adevĕrat. Se ştie că Grecia trimite bani şi subvenţionează şcoalele greceşti din Turcia, însĕ sumele trimise sûnt cu totul neînsemnate faţă de cheltuelile necesitate de şcoalele Grecilor. Cele mai mari spese le supoartă locuitorii de aici. Din donaţiuni, din sume lăsate prin testament, din contribuţiuni voluntare şi din veniturile bisericilor se întreţin astăzi şcoalele de cari mĕ ocup. Contribue şi statul grecesc, dar' — cum am spus mai sus — numai în mĕsură mică. Şi — lucru caracteristic — tocmai generosităţii Românilor macedoneni, iubirii lor de cultură, datoresc esistenţa o mare parte din instituţiunile culturale ale Grecilor. Oameni, ca *Pinica, Muşicu*, milionarul *Averof* şi alţii mulţi la numĕr, nu sûnt altceva decât Români de acì, însĕ cari din causă că le lipsia sentimentul conştienţei naţionale, în loc sĕ-'şi întrebuinţeze averile pentru desteptarea naţională a fraţilor lor, ei cu totul dimpotrivă, prin sacrificiile făcute au dat cel mai eficace ajutor operei de desnaţionalisare a Românilor. Se ştie de mult, că Academia din Atena şi alte edificii impunĕtoare au fost clădite cu banii bancherului din Alexandria, Averof, care este Român neaoş din orăşelul din Pind *Aminciu* (Meţova).

Românii macedoneni, aşadar', nu se scumpesc când e vorba de a înfiinţa şi întreţinè instituţiuni culturale. Bucuros îşi dau obolul pentru a avè o şcoală, bucuros sacrifică pentru a se înălţa biserici.

Nici acì, deci, nu poate fi găsită causa, care face pe Români de a aştepta totul dela dărnicía statului român. Altele şi de o natură cu totul diferită sûnt aceste cause. Mĕ voiu silì a schiţa pe cele mai principale.

Prima şi cea mai însemnată causă e următoarea: puţini, prea puţini oameni cu dare de mână numĕră partidul românesc din Turcia.

În regula generală noi am isbutit mai lesne sĕ aducem pe săraci, pe oamenii din clasele de jos ale societăţii în tabĕra celor cari simt româneşte. Bogaţii, elita societăţii româneşti, persistă încă cu o încăpăţinare demnă de o causă mai bună în a nu-'şi recunoaşte originea adevĕrată a ei, în a nu se desbrăca de haina străinismului.

De altfel e natural sĕ fie aşa. Cei cu dare de mână au căpĕtat şi cultură mai înaltă, ear' această cultură fiind străină şi infiltrându-le sentimente antinaţionale, e firesc lucru ca ei sĕ fi încercat în mai mare grad influenţa grecismului. Pe de altă parte asupra lor a fost concentrată atenţia agenţilor ideii grecisătoare.

Ei au fost alintaţi, linguşiţi, încărcaţi cu favoruri. De toţi şi în toate împrejurările li-s'a flotat vanitatea, li-s'au distribuit onoruri, la cari n'ar fi putut aspira prin propria-le hărnicíe. Cu cei bogaţi, cu cei notabili a căutat sĕ fie în termeni buni profesorul grec, lor li-e permisă ori-şi-când întrarea în reşedinţa Metropolitului, care e foarte afabil cu dînşii, pe ei îi poftește la masă medicul grec. Pot renunţa ei aşa de lesne la toate acestea, pot sĕ se lipsească de prietenia atâtor persoane simandicoase şi sĕ între în rîndurile rare ale luptătorilor pentru ideea naţională?

A doua causă de căpetenie e că n'avem încă biserici, din ale căror venituri sĕ se plătească institutorii şi sĕ se întreţie şcoala.

Mult-puţinele câte posedăm în present sûnt susţinute tot de oameni lipsiţi de mijloace. Dela biserici se întreţin multe din şcoalele greceşti. De obiceiu bisericile au proprietăţi imobile, al căror venit este afectat esclusiv şcoalelor. Unde am isbutit sĕ luăm bisericile din mânile Grecilor, şcoalele sûnt asigurate în contra ori căror eventualităţi neplăcute. Ele nu se vor închide în casul când statul român nu le va mai putè subvenţiona. Nenorocirea e, că sûnt cam rare acele biserici, din al căror venit ar putè trăì şcoalele.

Altă causă serioasă: puţinul progres al ideii naţionale. Şi bogaţii şi majoritatea celor săraci tot continuă în a sta departe şi indiferenţi de mişcarea noastră naţională. Puţini, prea puţini sûnt cei, cari din toată inima şi din tot sufletul aderează la principiul naţionalismului şi sûnt gata a face pentru el ori-ce sacrificii. Încă dela început pe base şubrede, pe temelii de nĕsip s'a aşezat chestia naţională de acì. 'I-s'a presentat poporului mai mult ca o chestie de interes material, ca una care e mai mult menită sĕ căpătuiască pe cei cari ar îmbrăţişa-o. Şi aşa s'au aţîţat pofte lacome şi ambiţiuni nesăţioase; în schimb, însĕ, s'a stins convingerea sinceră.

De altfel a treia causă e ca un efect. În mare parte vinovați pentru actuala stare de lucruri sûnt institutorii și profesorii, cari nu s'au pus pe lucru cu tot zelul trebuincios. Dacă ei nu țin la mișcarea noastră, dacă patriotismul — precum am arătat în rîndul trecut — le lipsește lor, cum ar putè ei să li-'le omunice altora? *Marcu Ionescu.*

CHESTIUNI ȘCOLARE.

Adunarea generală a Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidiecesă.

Lângă Arieș, Octomvrie.

(Urmare și fine).

Ce s'a întrelăsat în trecut să se facă în viitor, învitându-se la adunările generale — în primul rînd Escelența Sa Metropolitul, ear' prin comitetul central în scris, canonicii, profesorii gimnasiali și alți onoratiori.

Cornel Crișan, învățător în Teiuș, în numele comisiunii esmise pentru censurarea raportului general al comitetului central raportează, că lucrările efectuite de acest comitet să se aproabe. Adunarea primește această propunere.

Pertractându-se propunerile colegilor *Petru Suciu* din Iclod și *Maxim Blaga* din Vesăud să decide, că în afacerea esecutării salariilor învățătorești să se roage Preavener. consistor, ca pe viitor cu întrevenirea regimului statului și salarul învățătoresc să se încasseze deodată cu celelalte aruncuri comunale și să se ordineze senatelor școlare parochiale, ca pretutindenea să se facă pe spesele comunei bisericești supraedificatele economice necesare în folosul învățătorului, ca întregire a cuartirului seu natural. Ambele decisiuni ale adunării generale sûnt salutare și aduse în favorul nostru, cea dintâiu — cu privire la scoaterea salariilor învățătorești se poate esecuta mai ușor, precum ne-a indicat dl vicar Titu Budu, din Marmația, că prin parochul local sau alt membru al comitetului comunal să se propună în comitetele comunale primirea salariilor învățătorești în budgetul comunal, când apoi poporenii n'ar avè motiv de a se plânge, că li-se face nedreptate cu scoaterea salariilor.

Cu bucurie am să relevez, că după 3 ani de esistență a Reuniunii noastre s'a aclamat pe basa §. 9 al statutelor, în urma propunerii comitetului central, în [illegible] școlar, de membri onorari ai Reuniunii: Domnii Al. Barbuloviciu, vicar foraneu al Silvaniei, Iuliu Bardosy, inspector reg. școlar comitatens în pensiune, Ioan Boroș, canonic și inspector școlar diecesan în Lugoj, Titu Budu, vicar foraneu al Marmației, Dr. Augustin Bunea, canonic metropolitan în Blaj, Dr. Vasile Hossu, canonic metropolitan, Ioan M. Moldovan, preposit capitular în Blaj, Ioan Papiu, preposit capitular în Gheria, Gavriil Pop, canonic metropolitan, inspector școlar archidiecesan și Ioan Urzicean, protopretor pensionat din Giurgiu. Cu privire la decisiunea aceasta a adunării numai atâta observare am să fac, că din 10 membri onorari numai doi sûnt mireni; oare așa de săraci să fim noi în bărbații nostri meritați pentru școală, încât să nu fim în stare a afla între ei atâția, ca să fie egali în număr cu persoanele eclesiastice? (?? Red. »Trib.«)

Cassarului Reuniunii dlui Aurel P. Bota se votează pe basa raportului colegului Ioan Pop în numele comisiunii esmise pentru censurarea rațiunilor, mulțumită, dându-'i-se absolutorul îndatinat și meritat. În causa restanțelor celor mari de taxe se decide, ca acele să se scoată conform statutelor pe cale administrativă. Aceasta n'ar trebui să aștepte colegii învățători, ca cu ajutorul și întrevenirea organelor străine de Reuniune să fie esecutați, ci să solvească taxele atât restante, cât și cele curgătoare, fiind aceasta în folosul și prosperarea Reuniunii noastre, al cărei fond ce crește mereu poate ajutora în timpul cel mai apropiat pe membrii sei în mai multe privințe.

Învățătorii din protopopiatul Odorheiului și al Ibașfalăului, fiind puțini la număr și neputând forma despărțăminte de sine stătătoare s'au afiliat la protopopiatele învecinate.

Colegul Ioan Pampu în numele comisiunii esmise pentru censurarea raportului redacțional propune și adunarea primește, ca »*Foaia școlastică*« să apară și pe viitor și îndemnisează biroul central, ca să facă toți pașii necesari pentru încassarea abonamentelor restante; și încât foaia nu s'ar putè susține din abonamente, să se acopere spesele foii din fondul Reuniunii.

Operatul incurs la concursul publicat de comitetul central al colegului Elie Câmpean din Agârbiciu, anume: »Cum trebue să creștem, ear' nu să instruăm numai în spirit religios?« aflându-se întru toate demn de considerat, s'a premiat cu 10 coroane. Rog în interesul causei pe colegul Câmpean, ca să mijlocească publicarea lucrării sale premiate în jurnalele noastre, care sûnt cu atâta ospitalitate față cu lucrările noastre. Tot așa ar trebui să se nisuiască colegii nostri, cari țin disertațiuni în adunările despărțământului, a le publica nu numai în jurnalele școlare de specialitate, ci și în altele, ca așa și publicul cel mare cetitor să aibă ocasiune a cetì elaboratele noastre și prin aceasta a ne recunoaște meritele noastre față cu cultura poporului.

S'a ales și pe viitor tot teme practice și folositoare, anume:

1. Cum să se propună economia în școalele nedespărțite în cadrul planului de învățământ statorit pentru archidiecesă?

2. Cum are să se predee geografia în despărțământul III. al școalei elementare nedespărțite?

3. Despre rolul intuițiunii în învățământul primar.

Ar fi de dorit, ca cât mai mulți colegi să lucre temele aceste, în toată privința bine alese.

Făcându-se alegere secretă s'a ales biuroul central în persoanele dlor: George Muntean, director preparandial, president Ioan F. Negruțiu, profesor preparandial, vicepresident; Petru Ungurean, profesor, secretar I.; Nicolae Pop, profesor, secretar II.; Aurel Pop Bota, profesor, secretar; Emil Sabo, profesor, controlor și Todor Vandor, profesor, bibliotecar.

S'a decis în urma mai multor propuneri ca Preavener. consistor să fie rugat pentru regularea diurnelor și rebonificarea speselor membrilor Reuniunii.

În urmă după alegerea comisiunii verificătoare în persoanele domnilor: George Făgărășan, Crucian Simu și Teodor Pănăzan, adunarea se închide din partea presidentului. *M. G.*..

Cronica zilei.

Sibiiu, 23 Oct. n. 1900.

Memento. *27 Octomvrie:* Adunarea despărțământului Sibiiu al »Reuniunii învățătorilor rom. gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș«, în localul școalei gr.-cat. din Alămor.

30 Octomvrie: Adunarea de controlă a glotașilor sibieni.

31 Octomvrie: Adunarea de controlă a glotașilor străini, domiciliați în Sibiiu.

*

Necrolog. Cuprinși de cea mai simțită durere vestim pe această cale, că fiica respective sora noastră mult iubită *Alexandrina Schmid* născ. *Cunțanu*, în urma unui morb grav și îndelungat, în anul al 28 lea al etății și al 4-lea al fericitei ei căsătorii, împărtășită cu sfânta cuminecătură, la 8/21 Octomvrie a. c. a adurmit în Domnul încunjurată de neconsolabilul ei soț *Ioan Artur Schmid*, de micii ei copii *Demetriu-Antoniu* și *Lavinia-Alexandrina*, de iubita ei soră *Elena Cunțanu* și de rudeniile ei afătoare în Berlin.

Vecinică odihnă sufletului ei curat și binecuvântată fie amintirea ei!

Sibiiu, 9/22 Oct. 1900.

Jalnica familie.

*

Conferențele învățătorești. Învățătorii gr.-or. din protopopiatele Făgăraș, Cohalm și Agnita sûnt convocați la conferența învățătorească ce se va ținè la *21 Octomvrie st. v. în școala din Făgăraș.*

— Învățătorii gr.-or. din protopopiatele Turda și Cluj sûnt convocați la conferența învățătorească ce se va ținè la *21 Oct. st. v.* (3 Nov.) *în școala din Apahida.*

*

Procesul monstru al lui T. Câmpean, fost capelan în *Prigor* s'a sfîrșit definitiv. Judecat de tribunal la 10 ani închisoare și 10 ani perdere de oficiu, Câmpean a recurat la tabla reg. și la Curie. Ambe instanțele au aprobat pedeapsa dictată. Curia a considerat ca ospiați cei 3 ani din închisoarea preventivă.

*

Nothnagel și studenta. Vestitul profesor universitar *Nothnagel* din Viena e mare contrar al studentelor. De aceea în zilele trecute când a văzut, că în rîndurile ascultătorilor sei se afla și o »gingașă« ascultătoare, întru atât s'a înfuriat, încât a pretins ca domnișoara, deși era înscrisă în toată regula, să părăsească sala, căci altfel el nu-'și începe prelegerea.

Și domnișoara cu întreaga ei emancipare a trebuit să cedeze »necomplesantului« învățat.

*

Industria de petroleu în România face progrese respectabile. De curând s'a alcătuit o nouă societate pe acții »Câmpina-Bacău« cu un capital social de 1,400.000 lei împărțit în acții nominale de câte 200 lei. Scopul societății este financialisarea naftei și pentru desvoltarea industriei de petroleu. Societatea holandeză »Cernavoda«, care se ocupă cu esportul de petroleu român edifică un colosal reservoir de petroleu (cuprinde 3500 tone) în partea stângă a Dunării, dinsus de Sulina.

*

Notar public în Mociu. Ministrul de justiție va deschide în *Mociu* (pe Câmpie) oficiu de notar public, cu începerea dela 1 Ianuarie. Până atunci cercul jud. al Mociului aparține cu agendele de notar public la Cluj.

*

Avansamentul în armată. Proiectul avansamentului de toamnă, ce se face în fiecare an, s'a înaintat deja Monarchului. Avansamentul, cum scrie »P. Ll.« este normal, și destul de favorabil ca să nu zădărnicească nădejdile celor competenți. La unele grade avansamentul de acum e mai favorabil cât cel din Maiu. În statul medicilor militari avansamentul e foarte favorabil, de oare-ce vor fi denumiți 17 medici șefi de stat-major cl. I., tot atâția de cl. II. și vre-o 20—25 de medici de stat-major.

*

Solda Burilor. Guvernul din Transvaal a reorganisat în luna trecută armata Burilor, ceea-ce arată că Burilor nici prin minte nu le trece să sisteze resboiul. Cea mai importantă dintre reforme este aceea, că dela 15 Septemvrie începând și soldații buri primesc solda în bani. Până acum soldații buri nu au primit bani, acum însă primesc pe zi aproape 7 coroane, ca nici un alt soldat din altă armată. Această reformă e de mare importanță, mai ales pentru Europeni, cari și după sfîrșitul resboiului se vor alege cu ceva parale.

*

† **Aurel Petrovits**, căpitan ces. și reg. în regim. de inf. nr. 72 a răposat în Pojon, la 19 l. c., abia în etate de 38 ani. Înmormântarea a fost Duminecă. Îl deplânge soția Helene născ. contesa Zedwitz împreună cu fiii Max Riebel și Helene.

*

„Românla Junä“, valorosul ziar de peste munți, după-cum am luat știre a încetat de a mai apărè. Motivul: lipsa de sprigin material. Regretăm mult că nici un ziar de talia »R. J.« nu a fost pe deplin apreciat și sprigînit.

*

Scumpirea hârtiei. Necontenita scumpire a materiilor brute, ce se întrebuințează la fabricarea hârtiei, a îndemnat pe fabricanții din Austro-Ungaria ca din nou să urce prețul hârtiei. În anul acesta s'a urcat prețul hârtiei până acum cu 35%!

*

Înfrățire română-maghiară. »*Magy. Polg.*« din Cluj vestește cu multă satisfacție că învățătorii dela *școala de stat* din *Borgo-Prund*, din incidentul adunării reuniunii înv. maghiari din com. B.-Năsăud, au aranjat cu băieții de școală o prea bine succesată representație teatrală. S'au predat piesele »Az ördög fia« și »Koldus aszony«. Băieții cari au avut roluri au fost recrutați esclusiv dintre Români șiAși. Și bieții băieți au fost siliți să 'și torturoze limba și frageda lor inteligență cu predarea unor piese străine de neamul lor și ca limbă și ca acțiune. Eată numele acestor jertfe: Elena și Virgil Hângănuț, Aurora și Stefania Bozga, Ecaterina și Alexandru Purțila, Andreiu Duca, Lucreția Monda și Maria Popandron.

După representație a urmat dans. »Românii și Maghiarii în deplină frățietate au jucat până în zorile zilei »csárdás«-uri înfocate și câte-odată și câte-o Romană«. Așa scrie »*M. P.*« Dacă e adevărat, Bârgăuanii nu sûnt tocmai vrednici de laudă. Așteptăm lămuriri.

*

Cererea de agrațiare a ucigașilor Papp Béla și Zsoldics Mihály osândiți la moarte, e înaintată deja la Monarchul. Curia a recomandat pentru agrațiare numai pe Zsoldics Mihály. Ministrul de justiție n'a schimbat nimic în hotărîrea senatului de agrațiare, făr' a înaintat-o la Monarchul.

*

Hymen. Sâmbătă, 27 Octomvrie n., își va sărba cununia, d-șoara *Eugenia Mathey*, cu dl *Adalbert de Sostarie*, amploiatul băncii austro ungare, în biserica evangelică din *Gratz*. Actul cununiei va fi celebrat de capelanul militar, dl *Boldea* din Viena.

*

Walter Crane, celebrul pictor englez, care de present se află în Budapesta, va visita împreună cu familia mai multe orașe din Ungaria. Va venì și în Ardeal.

*

Asentările. Magistratul orașului Sibiiu comunică următoarele: Obligații la asentări născuți în anii 1880, 1879 și 1878 (clasa I. II. și III.) și aparținători la Sibiiu sûnt obligați ca în *decursul lunei Noemvrie* a. c. să se presente cu documentul de cetățean în cancelaria vicenotarului C. *Jekelius*, înainte de ameazi. Rugările pentru legalele favoruri amintite în §. 31—34 a legii de apărare sûnt a se înainta în decursul lunei Ianuarie și Februarie sau cel mult în ziua asentării ordinare.

Tinerii născuți afară de Sibiiu au să se presente tot la același oficiu și termin, în decursul lunei Noemvrie.

*

Siguranța publică în »metropola« Ardealului în vestitul *Cluj* e ca și în pădurile Africei. Pacinicii trecători sûnt atacați și jefuiți ziua în ameaza mare. Casul mai recent s'a întêmplat acum Sâmbătă. Un tipograf grăbia spre casă, când deodată în strada »Kül-Király« 'i-au sărit înainte 4 indivizi și bătându-'l zdravăn, 'i-au luat sărmanului suma de 16 coroane, plata pentru munca-'i obositoare de o săptămână. Poliția nici habar să fie prin apropiere.

*

Fete marinimoase. Din Prusia se scrie, că pe moșia directorului de poștă Podbielsky s'a întêmplat, că un servitor 'și-a ars piciorul cu apă ferbinte. Toate operațiile medicilor au fost zădarnice. Piciorul servitorului nu se mai vindeca. Atunci un medic a spus, că numai așa se poate vindeca, dacă părțile arse vor fi acoperite cu *carne vie*. Deodată nouă servitoare s'au oferit să le taie din carne, ca să cureze pe nenorocitul servitor.

Medicul le-a luat carne de pe câte un braț, a aplicat-o bolnavului, care peste câteva zile a devenit pe deplin sănătos. Și fetele se bucură acum nespus de mult, că au putut sărì în ajutorul colegului lor.

*

Rectificare. În lista numerilor trași la loteria »*Casei naționale*« se află două erori, pe cari le rectificăm după-cum urmează; anume: la câștigurile de 500 cor. numărul ultim e a se rectifica *60.579* în loc de 60 578; la câștigurile de 75 cor. numărul al treilea e *54.016* în loc de 59.016.

*

De închiriat o odaie la stradă, în fața parcului orășenesc. Intrare separată. Lumină electrică; conduct de apă. Lângă odaie se află și o culină, care eventual poate fi folosită și ca antișambră. Informațiuni se dau la administrația ziarului nostru.

*

Teatru. Aseară în presența unui public foarte numeros s'a representat la teatrul orășenesc din loc drama »*Sfîrșitul Sodomei*« de H. *Sudermann*. Ca în toate piesele lui Sudermann, așa și în aceasta bogăția acțiunii, sbuciumul sentimentelor și admirabila scenerie a captivat pe ascultători. Pictorul Willi (Siro Zerbi), cu peripețiile căruia să umple aprope întreagă acțiunea, avea situații de un răpitor sentimentalism, manifestat

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Petrecerea „Casei naționale“.

— Scrisoare. —

Vivi dragă!

Abia pot să satisfac rugării Tale, să-'ți scriu ceva despre *petrecerea ce a aranjat-o Joi seara biroul loteriei pentru »Casa națională« în sala dela »Gesellschaftshaus«.*

Ori-cât de mare dușman aș fi complimentelor, ce se fac sexului frumos, de data asta trebue să-'ți spun, că am admirat naționalismul, jertfa muncii, presentarea și gingășia femeii române.

Dacă n'aș fi logodit cu Tine și dacă aș avè o inimă atât de mare, ca să încapă pe toate domnișoarele câte au fost vrednice de admirat — azi aș fi îndrăgostit — milionar de sentimente!

Împodobite cu neîntrecutul nostru port național, domnișoarele din Sibiiu se presentau ca tot atâtea regine fermecătoare, la care nu știai ce să admiri mai mult: fața îmbujorată de dragostea de neam, ori rîvna ideală de a contribuì cu munca lor la înmulțirea fondului pentru »*Casa națională*«, ori să le admiri ca anteluptătoare vrednice pentru împământenirea mândrului nostru port național în salele petrecerilor românești.

Cu o eleganță înăscută femeii române grăbiau gingașele floricele ale neamului nostru pe la cavaleri, ca să le îmbie buchete de flori și de-ale mâncării și beuturii. Căci să-'ți spun dragă: la convenirea de Joi, aranjatorii au improvisat buffete și florării elegante, pentru-ca din vinderea diferiților articli de lux și de consum să realiseze câștiguri însemnate pentru fondul »Casei naționale«.

În același timp, alt grup de domnișoare se silea să vândă cât de multe losuri, căci doar' și câștigul losurilor menit era tot pentru fondul »Casei naționale.

Și nisuința domnișoarelor n'a fost zădarnică. Cavalerii răsplăteau boierește ostenelele gingașelor domnișoare, jertfind pe câte un buchet de flori — sume legendare.

Numai așa se esplică și faptul, că deși public românesc n'a fost tocmai în număr mare, totuși s'a realisat încasări de peste 1000 coroane.

Vivi dragă! Eu știu că Tu, stăpânită de curiositate ca toate femeile ai vrea să știi din fir în păr tot ce a fost de remarcat la petrecerea despre care îți scriu. Ca să nu-'mi zici că sûnt rău, m'oi nisuì să Te mulțumesc:

Cum am întrat în *sală*, aspectul festiv și românesc al aceleia 'mi-a captivat privirile. Pareții erau elegant decorați cu covoare, alcătuite de mânile măieste ale țărancelor române. Pe podiul salei era improvisat un drăguț foișor compus deasemenea din covoare și cusături românești, cu menirea să servească drept depou al improvisatei cafenele naționale. Saleta de mâncare era împodobită cu ștergare și cuiere țărănești, ca o bine rînduită casă dela sate.

Prin spațioasa sală mișunau drăguț domnișoarele cu tave pline de flori și țigarete. Și cavalerii nu-'și dădeau rînd la cumpărate. Și cum nu, rogu-te, când vânzătoarele erau atât de drăguțe (să nu fii geloasă, eu n'am cumpărat nimic, ca nu cumva în lipsa ta să mă perd făcând curte la domnișoare... eu mirele!)

În vremea asta musica militară esecuta cântări românești și clasice... doar' musica e internațională.

Către ciasurile 11 s'a început dansul, cu hora mare și frumoasă.

Eu m'am așezat în un colț al salei și am lăsat ca sprintenii dansatori să-'mi defileze rînd pe rînd. Și știi dragă pentru-ce? Ca să-'ți pot scrie baremi în treacăt despre toilettele dansatoarelor, doar' știu, că și Tu femeie fiind, mult te interesează.

Absoluta majoritate a sprintenelor dansatoare purta mândrul costum național. Mai bine respectat era portul săliștenesc. 'Ți-aș spune pe care dintre domnișoare o prindea mai bine portul din Săliște, dar' frică 'mi-e că aud cele pe care nu le-aș pomenì și atunci, — vai de capul meu!

Frumosul port oltenesc (de pe la Câmpulung în România) îl purtau domnișoarele Cosma. Tot port de România avea și d-na D. Rațiu și d-șoarele Bardosy. Port din Munții-Apuseni avea d-na Vătășan și d-șoara Decean. Ca pe la Codlea era îmbrăcată d-na C. Popp.

De admirat se presenta grupul de 11 din Săliște, care pe lângă damele și domnișoarele îmbrăcate în admirabilul lor port, avea și trei cavaleri, cari purtau haine de flăcăi din Săliște.

Erau: *Dr. Comșa*, notarul *Hențu*, și cand. de pof. *Iacob Steflea.*

Și acum după toate aceste sûnt sigur că Tu dragă ai dorì să știi și numele celor-ce au luat parte la petrecerea aceasta pe cât de frumoasă, pe atât de originală.

Deși nu-'ți pot împărtăși lista completă a celor presenți, îți spun cât știu.

Știu că petrecerea s'a făcut în primul rînd pentru *deputații congresuali*, prilej să aibă să spendeze și să-'și petreacă românește. Se vede însă, că munca din congres prea mult 'i-a obosit, căci din 80 de deputați abia au luat parte vre-o 25. Am remarcat între alții pe: Zeno Mocsonyi, Dr. Mihu, Iancu Mețian, prot. Hamsea, Dr. Șenchea, protop. Miclea, Dr. Oncu, protop. Dan, adv. Truța, Dr. I. Gall, adv. Almășan, Dr. Dămian, prot. Voina, prot. Damian,, adv. Budințan, adv. Trăilă, Dr. Farcaș, prot. Pinciu, Cirlea.

Din *Sibiiu* am remarcat pe următorii: archim. Pușcariu, fam. Cosma, fam. Dr. Diaconovich, fam. Dr. Beu, fam. Borcea, fam. Dr. Vecerdea, fam. Bardosy, fam. Dr. Leményi, fam. asesor Cristea, fam. Moga, fam. Penciu, fam. Decean, fam. Barcianu, fam. Dr. A. M. Marienescu, fam. Dr. Stroia, fam. Mușiu, fam. Bologa, fam. Joandrea, fam. Dom. Rațiu, fam. Vătășan, fam. Bența, fam. C. Popp, fam. Olariu, fam. Greavu etc., apoi d-nii Dr. Frâncu, căp. Calbaza, locot. Moga, Dr. Cristea, Oprea Steflea, Al. Vasilie etc. În fine teologi, studenți și voluntari.

Jurul Sibiiului a fost representat numai prin grupul de 11 din *Săliște*, compus din: fam. Petru Comșa, fam. Iordache Roșca-Căpitan, Dr. Comșa, not. Hențu, d-șoarele Veturia Papp, E. Steflea și Borcea, Iacob Steflea, Nicolae Comșia.

Ca să nu treci cu vederea, trebue să-'ți spun, că mai slab și decât delegații congr. a fost representată tinerimea din Sibiiu și jurul Sibiiului.

Pe lângă Români au fost apoi o sumedenie de oficeri. Familiile săsești de aici au rămas departe de petrecere. Se vede că nu le place frațilorAși umbra, ce le-o va ținè în Sibiiu »Casa națională«...

După toate aceste, cred că ții cu mine dacă zic că petrecerea, ca petrecere *românească* a succes splendid. Meritul principal pentru aceasta îl are grupul damelor, în frunte cu d-na Cosma.

Ca resultat practic n'a prea satisfăcut. Și aici vina o poartă nepăsarea publicului și încâtva ținuta comitetului aranjator.

Comitetul aranjator deși știa că o petrecere fără tineri e ca o nuntă fără lăutari, — nu 'și-a luat osteneala să zică înainte de petrecere baremi o bună ziua tinerilor din Sibiiu.

Și apoi n'a fost tocmai potrivit *scopului* să se facă un lux de aranjament, care să coste aproape 1000 cor., așa încât venitul curat abia să treacă peste 100 coroane!

'Ți-aș mai spune poate multe, dar' știi că lumii nu-'i prea place să 'i-o spui pe șleau. Doar' nici Ție — că ești a mea — nu 'ți-ar ticnì să-'ți spun, că nu-'mi place cum ești câte-odată (o zic ca pildă — nu cumva să o iai pe suflet!) — dar' apoi lumii — cu care eu n'am nici în clin nici în mânec!...

S'ar scula în capul meu! Dar' în sfîrșit mie puțin îmi pasă, când știu că Tu ești a mea și eu sûnt

al Tău *Vili.*

cu o putere covîrşitoare. Ajuns în mrejele unei haîne femei căsătorite 'şi-a perdut capul şi puterea şi voinţa de muncă. Când la îndemnul acestei femei s'a hotărît să iee în căsătorie pe nepoata acesteia, s'a îndrăgostit de fermecătoarea Klärchen, fata crescută în casa părinţilor sei. Când a ajuns la convingerea că frumoasa Kitty, nepoata femeii haîne ştie să alimenteze sentimentul dragostii, era deja prea târziu. S'au prăpădit toţi trei: cele două fete şi pictorul Willi, care a murit cu penelul şi tabla în braţe strigând desperat că: voeşte să muncească. Dl *Siro Zerbi* a fost neîntrecut ca pictorul Willi, eroul dramei. Stăpân pe jocul de bină şi pătruns de acţiunea ce o representă, dl *Zerbi* ne-a dovedit că dispune de forţe dramatice foarte preţioase. Foarte succes s'au achitat d-şoarele Magda Fides (Kitty) şi Cilli Olma (Klärchen). Asemenea au fost buni d-nii T. Klement, Richard Feist şi Iulius Seger — în roluri mai secundare.

Între acte musica orăşenească a cântat cu multă vervă. A plăcut foarte mult cu deosebire »Märchen« de K. von Konczak. *Vili.*

MAI NOU.

Chestia chineză.

Convenţia anglo-germană preocupă toate cercurile politice. Statele-Unite au declarat deja, că acceptă principiile convenţiei. Pe basa aceasta se poate resolva chestia chineză. Atîrnă mult dela atitudinea Rusiei, deşi Rusia a declarat, că nu are alt scop decât crearea de raporturi regulate în China.

O depeşă de azi anunţă, că tratativele de pace din Peking au fost amînate, ear' alta vorbeşte despre *rechemarea lui Waldersee.* Aceasta din urmă este următoarea:

New-York, 22 Oct. n.

Agenţia *Reuter* anunţă: Conform unei depeşe din Peking, cu datul de 19 l. c. *Waldersee* a declarat, că *consideră de sfîrşit resboiul* în China şi aşteaptă să fie rechemat în curênd.

Cartea poporului român.

(Urmare şi fine).

Partea literară-economică

Articolaşul ce urmează: *Podoabe din oraşele României* cuprinde esplicaţia celor 5 ilustraţii din Bucureşti şi Iaşi, cari sûnt: Din calea Victoriei, Statua lui Mihaiu-Viteazul, Biserica Domniţei Bălaşa, Biserica Metropoliei din Iaşi şi Edificiul gării din Iaşi. Am dat aceste ilustraţii, ca poporul nostru să vază, că acolo unde Românul e stăpân pe soartea sa 'şi-a ridicat şi-'şi ridică zidiri monumentale, cum au toate popoarele mari şi înaintate.

După o anecdotă în versuri şi două articolaşe instructive (»De-ale dărilor« şi »Ce este Enciclopedia română«) se dă un articol despre *Iancu* cu ilustraţia: *Înmormêntarea lui Iancu,* şi o mică colecţie de poesii poporale. Mulţimea de doine şi poesii poporale ce se află pretutindenea printre Români despre Iancu este o puternică dovadă, că Avram Iancu a fost erou naţional.

Să ştiţi — se zice în *Călindar* — că numai acela e erou, care e cântat de popor în doine de mărire şi în doine de jale; numai acela e viteazul vitejilor, a cărui fapte şi vitejii se spun în legende, lângă vatră, la focul de stejar şi a cărui nume face să tresalte sufletul unui popor întreg.

De aceea nu e mirare, dacă şi azi poporul cântă:

Sună codrul şi răsună,
Sună codrul, nu-'i minciună,
Că cărăle Iancului
Pe dealul Feleacului
Merg sclipind ca stelele
Şi lucind ca soarele,
Şi la boi coarne de ceară,
Nu-'i viteaz ca Iancu-'n ţeară!

Articolul despre Iancu şi reminiscenţele date, formează câteva pagine din cele mai preţioase ale Călindarului.

Răvaşul nostru. După o poveste de P. Ispirescu, urmează *Răvaşul nostru,* una din forţele atractive ale »*Călindarului Poporului*«. În Răvaşul de acum, ca şi în cele anterioare, se povestesc toate întêmplările mai de frunte ale unui an trecut, mai întâiu cele româneşti, apoi din monarchie şi din lumea mare. Aici dăm şi de frumoase ilustraţii, cari privesc Răvaşul şi cari sûnt următoarele 7: Francisc Ferdinand, moştenitorul nostru de tron şi soţia sa princesa Sofia (Chotek), Victor Emanuel III., noul rege al Italiei, regele şi regina Sêrbiei, văduva împărăteasă a Chinei şi chipul unei biserici chineze.

După Răvaş, care să estinde pe mai mult de două coale, se continuă partea literară cu poesii, anecdote, portretul şi schiţa biogr. a archimandritului Dr. Ilarion Puşcariu, şi economie (Meseriile şi negoţul la noi şi Poveţe economice).

Partea literară se închele cu o glumă ilustrată (»Dragoste între Jidani«), după care urmează apoi tîrgurile şi inseratele.

Cum se poate vedè din această schiţare, »*Călindarul Poporului*« nu numai e bogat în material, dar' e şi alcătuit astfel, ca să fie folositor în toate privinţele publicului nostru. În raport cu aceasta preţul lui este foarte mic, aşa că 'şi-'l poate procura şi omul mai lipsit. Din aceste motive »*Călindarul Poporului*« n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească. *m.*

PARTEA LITERARA.

Dr. Petru Barbu.

— Răspuns la „Darea de seamă". —

Spicuire.

(Urmare).

Geografia în istorioarele biblice.

Dl Dr. Barbu, în »Indegetări« pag. 20 (reproduc încă odată) zice: »Când ***se începe propunerea*** istorioarelor biblice elevii trebue să aibă cel puţin idee de geografie şi de harta geografică. Învăţătorul deci, uşor va lămuri elevilor sei *mai micuţi,* în care parte a lumii s'a întêmplat evenimentul, de care e vorba, cum este acea parte de lume în privinţa climatică, topografică etc. Şi, neavênd el o hartă geografică potrivită, o va desemna pe tablă, desvoltându-o în fiecare lecţiune nouă aşa, ca la finea istorioarelor biblice, elevul să aibă cunoştinţă clară despre terenul biblic«.

Uimit de atâta nesocotinţă, în »Darea de seamă« am observat scurt: »*Adecă, lăsând la o parte autoritatea planului de învăţământ, principiul armoniei între obiectele de învăţământ* pentru dl Dr. Barbu nu merită atenţiune. Dacă copilul, în genere, nici n'a auzit măcar de numele geografiei, şi nu cunoaşte nici măcar geografia comunei sale natale: aceasta nu impoartă. Pentru religie esistă imperativul categoric al dlui Dr. Barbu: elevul trebue să aibă idee de geografie şi de harta geografică, şi în lipsa unei harte potrivite, să înţeleagă harta, pe care treptat, treptat, zi cu zi 'i-o va desemna învăţătorul pe tablă! Se poate ceva mai pedagogicesc!?« Evident, atunci, când dl Dr. Barbu, zice în »Indigitări« când ***începe*** *propunerea* istorioarelor biblice, înţelege, cum înţelege toată lumea, *la începutul anului şcolar.* D-sa însă în »Răspuns« crede că o drege când scrie:

»*Esclamaţiunea »pedagogicească« a dlui S. Popescu, n'are nici un rost,* pentru-că:

a) după »Indegetările« mele propunerea istorioarelor biblice se începe în clasa II., când elevii, ocupându-se cu geografia satului ori oraşului natal, nu pot să nu aibă idee de geografie şi să nu ştie cel puţin regiunile lumii;

b) este lucru pedagogicesc a propune elevilor din clasa II. despre Iosif în Egipet, Iacob în Canaan, Moisi în Mediam, fără să li-se spună elevilor măcar în care parte a lumii sûnt Egiptul, Canaanul, Madramul — cum face dl S. Popescu?«

c) şcoala herbart-zilleriană are motivele sale, pentru cari dă o deosebită însemnătate geografiei în istorioarele biblice. Citez din »Indigitări« (pag. 21), (aici dl Dr. citează ce zice d-sa, nu şcoala herbart-zilleriană, despre importanţa geografiei, citat, care neavênd nimic în chestie, nu se mai reproduce), apoi continuă. »*Dacă, după toate aceste dl S. Popescu ţine încă la »pedagogiceasca«* sa esclamaţiune, am mângâierea, că pedagogi ca *Dr. W. Rein, A. Scheller şi E. Pickel, Dr. Şpan şi alţii păcătuesc împreună cu mine în contra »modestelor« cunoştinţe pedagogice ale dlui S. Popescu.* Şi mângâierea mea creşte, când pot constata, că severul meu recensent se dă câte odată de gol cu teoriile sale. D-sa nu admite *că elevii de clasa II. pot să aibă idee de geografie, sau să ştie măcar în care parte a lumii s'a întêmplat evenimentul de care e vorba în istorioară, cum este acea parte de lume* ***în privinţa climatică, topografică,*** *şi cu toate aceste începe* istorisirea biblică »*Isus ca prunc în biserică*«, menită pentru clasa I. sem. I. aşa: »departe, departe colo unde răsare soarele, este o ţeară frumoasă, ca ţeara noastră. În această ţeară, care se chiamă Palestina, a trăit dl Christos«. Sapienti sat!«

Să esaminăm acest răspuns.

ad *a*) şi *b*) dl Dr. ignorează că eu 'mi-am esprimat mirarea asupra monstruosităţii pedagogice, pe care d-sa o comite, cerênd ca elevii din clasa II. primară să se poată orienta după hartă, şi în lipsa hartei, învăţătorul să le-o desemneze pe tablă, desvoltându-o treptat, şi că între această monstruositate, care caracterisează îndeajuns seriositatea şi competenţa pedagogică a dlui Dr. Barbu, şi între a cunoaşte regiunile lumii, este o deosebire aşa de mare cum este între un moşuroiu şi un munte. Aceea, ce e dela sine înţeles, că copiii cunosc regiunile lumii până a nu veni în şcoală, se înţelege şi în »Darea de seamă«;

ad *c*) că şcoala herbart-zilleriană, de care dl Dr. Barbu, spre a seduce pe cei naivi, face atâta abus invocându-o pas de pas ca autoritate în spriginul celor-ce susţine d-sa, dă atenţiune geografiei în şcoalele primare, o ştiam şi noi, aşa, mai ca noi. Dar' ca acea şcoală să ceară dela învăţătorul de clasa II., ca atunci când va vorbi elevilor bună-oară despre Avraam şi călătoriile lui să desemneze pe tablă harta Chaldeei, pe care să o completeze cu a Palestinei şi cu a Egiptului, atunci când elevul nu înţelege nici harta satului ori a oraşului seu natal: aceasta nu am ştiut-o, ne mărturisim ignoranţa. A fost reservat dlui Dr. Barbu să ni-o spună, presentându-ni-se cu mângâiere în societatea representanţilor acestor şcoale, între care şi dl Dr. Şpan din Sibiiu. Dl. Dr. Şpan, mândru de societatea dlui Dr. Barbu, are cuvêntul.

Dar' dl Dr. Barbu, pe lângă citaţii savanţi în cercul cărora se mişcă cu atâta îndemânara şi familiaritate, mă are ca mângâiere şi pe mine, cu toate »modestele« mele cunoştinţe pedagogice. Numai cât această mângâiere e de scurtă durată. D-sa prea e generos când, subliniind, îmi atribue meritul de a nu fi admis ca elevul să ştie măcar în care parte de lume s'a întêmplat evenimentul, de care e vorba în vre-o »istorioară«. Şi deci istorisirea ce 'mi-o reproduce nu-'i serveşte decât spre a dovedi, că încearcă tot ce-'i trece prin minte, spre a salva, ce bruma crede că ar putè salva.

(Va urma).

Loteria „Casei naţionale".

— **Sortarea.** —

Sâmbătă la orele 10 a. m. în faţa unei comisiuni oficiale s au sortat câştigurile losurilor »*Casei naţionale*«.

Principalul câştig în valoare de 10.000 coroane 'l-a câştigat „Asociaţiunea pentru literatura şi cultura poporului român" cu losul nr. 28.621.

Celelalte câştiguri s'au sortat — conform listei ce urmează:

Câştigul în valoare de 3000 'l-a câştigat losul nr. 2558.

Câştigurile în valoare de câte 1000 cor. le-au câştigat losurile nrii 13.705 şi 93.605.

Câştigurile în valoare de 500 cor. le-au câştigat losurile nrii 15.236, 35.321, 67,693, 3381 şi 60.579.

Câştigurile în valoare de 200 cor. le-au câştigat losurile nrii 66.283, 43.617, 5798, 41.385, 44.147, 27.760, 86.509, 87 983, 11.819 şi 8645.

Câştigurile în valoare de 100 cor. le-au câştigat losurile nrii 97.029, 4929, 64.713, 9868, 4386, 46.851, 95.542, 40.744, 23.790, şi 30.586.

Câştigurile în valoare de 75 cor. le-au câştigat losurile nrii 62.146, 66.750, 54.016, 92.543, 46.350, 65.354, 21.741, 43.474, 66.971, 99.150, 85.055, 53.185, 59 396, 52.206, 23.188, 82.361, 94.478, 74.184, 62.966 şi 64.660.

Câştigurile în valoare de 50 cor. le-au câştigat losurile nrii 36.780, 33.488, 17 658, 93.732, 76.252, 46.959, 12.079, 17.389, 85.996, 79.079, 37.560, 57.986, 14.482, 7334, 12.203, 11.651, 42.430, 30 667, 90.044 şi 99.376.

Câştigurile în valoare de câte 20 cor. le-au câştigat losurile nr.: 32.690, 89.357, 25.001, 89.735, 92.106, 64.111, 91.222, 91 530, 69.009, 43.064, 23 867, 22.820, 6411, 83 757, 99.730, 94 811, 72.351, 54.593, 13.952, 52.285, 60 371, 14 097, 43.178, 429, 98 611, 99.461, 58.755, 59.114, 28.998, 55.388, 60.899, 28.877, 86.061, 5278, 15.361, 87.375, 26.027, 93 026, 65.217, 67.854, 86.103, 73.768, 68 055, 7183, 2439, 2879, 90.399, 39.516, 78.683, şi 67.817.

Câştigurile în valoare de câte 10 cor. le-a câştigat losurile nr.: 8383, 7046, 48.661, 26.015, 69.332, 90.869, 97.299, 81 566, 49.671, 43.118, 8970, 88.040, 6468, 2040, 54.039, 44 443, 55.978, 82.535, 55.456, 44.541, 47.677, 82.087, 15.816, 76.362, 13.931, 12 748, 12.735, 97 391, 70.675, 32.901, 60.143, 25 084, 73.491, 97.203, 32.519, 74 804, 26.808, 76 498, 14.108, 42.186, 66 397, 79.238, 93 701, 27.662, 11.012, 23.882, 80 793, 25.522, 94.006, 9680, 97.314, 12, 42.458, 38.673, 2102, 5394, 83 395, 67 528, 99.310, 28.926, 43.313, 65.736, 97.923, 7118, 13 579, 58.589, 64 895, 9420, 39 828, 23 599, 94.762, 36 556, 69.769, 39.490, 22 277, 28 316, 78 131, 14.307, 23.948, 24.554, 7132, 82.203, 84.631, 2913, 24.563, 79 525, 85 848, 77.741, 42.970, 45.900, 75.182, 73.693, 36.241, 82.045, 50.484, 42.681, 50.068, 63.973, 5318, şi 42.917.

Bibliografie.

Istoria politicei, după Sir. Friderick Pollock, de *Teodor V. Păcăţian,* Sibiiu, tiparul »Tipografiei« societate pe acţii. Editura autorului. Pe 13 coale 8° mic în broşura aceasta dl *Păcăţian* ne dă idei şi cunoştinţe despre »originea politicei şi a scrutării ştientifice în filosofia greacă«, despre »evul mediu şi renaşterea« cu referinţă la istoria politicei, »secolul XVIII. şi contractul social« şi »teorii moderne despre suveranitate şi legislatură«. Cât pentru stil şi limbă, dl *Păcăţian* e cu mult mai bine cunoscut publicului român prin scrierile sale de până acum, decât să fie lipsă a pune în vedere acì stilul uşor şi curat românesc al broşurei »*Istoria politicei*«.

Preţul de *1 coroană* (în România 1 frc. 25 bani) e minimalul preţ ce se poate pretinde pentru o scriere bună, instructivă şi folositoare, cum e »*Istoria politicei*«. Credem deci, că publicul românesc nu va pregeta să 'şi-o procure. Se capătă la autor, în Sibiiu (Nagyszeben), Hechtgasse nrul 16.

*

»Tipografia«, societate pe acţiuni în Sibiiu, recomandă următoarele note pentru piano:

R. van Saanen, cuvinte de M. Eminescu Doina codrului	„ —.75
I. Paschill. Cuvinte de I. Dorianu. Aşa 'mi-e scris, romanţă pentru voce şi piano	„ —.50
F. Domeier. Soirées de Bucarest, vals	„ 1.50
Sêrba Bucureştilor, pentru voce şi piano de In D. Bulan	„ —.50
I. Villacrose. De ce 'mi-ai zis odinioară, romanţă	„ —.75
Pavotte de la Princese »Marie« de Michel Margaritescu	„ —.75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu	„ —.75
G. Vasiliu. Freamătul Zăvoiului, horă	„ —.75
C. Felix. Cuvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce şi piano	„ —.50
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce şi piano	„ —.50
I. Paschill. L'Amitié, vals	„ 1.—
Ai plâns şi tu vr'odată? Romanţă pentru voce şi piano de Ernest I. Alexandrescu	„ —.50
Nu înţeleg. De E I. Alexandrescu	„ —.50
Pictorilor! De E. I. Alexandrescu	„ —.50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu	„ —.75
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu	„ —.40
De Brăila à Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu	„ .50
Sêrba Bucureştilor, pentru voce şi piano Ioan D. Burlan	» —.50
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel	„ —.50
Gas de quarte original. De Mayer Lutz	„ —.50

*

La comandele din afară să se adaugă pentru port postal încă 5 cr., ear' pentru expediţie recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranţa expediţiei recomandăm modalitatea din urmă.

*

Călătoriile patriarchului Macarie de Antiochia în ţările române (1653—1658), tesă pentru licenţă în istorie, de *Emilia Cioran.* Bucureşti, stabilimentul grafic I. V. Socec.

*

Biblioteca poporală a „Asociaţiunii". Conform unui conclus din 4 Maiu 1899, comitetul central al »*Asociaţiunii pentru liter. rom. şi cultura poporului român*« a iniţiat editarea unei ***„Biblioteci poporale".*** Scopul acestei biblioteci este să dee poporului dela ţeară o lectură bună şi ieftină, care să-'i desvoalte gustul de cetire; să-'i dee distracţie şi instrucţie folositoare şi totodată să-'i ridice şi să-'i nobiliteze simţul şi judecata morală.

Primul număr din această folositoare bibliotecă îl formează ***„Povestiri din vieaţa ţăranilor români", de Ioan Pop Reteganul.*** Cuprinde în 62 pagini 8° mic o »*înştiinţare*« a comitetului »Asociaţiunii« şi apoi povestirile: *Băltosul, Povestea mărului, Mihaiu Puşcaşul* şi *Sfat bun la timp potrivit.* Reputaţia dlui *I. Pop Reteganul* ne absolvă de a mai insista asupra cu. prinsului aievea poporal şi asupra mersului de gândire şi stilului curat ţărănesc.

Cartea *costă 10 cr.* şi se poate procura dela biroul »*Asociaţiunii*«, strada Morii nr. 8 şi dela toate librăriile româneşti.

*

„Lupta pentru drept".

— Voci de presă. —

»Dreptatea«.

...Trebue să fim bucuroşi când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»*Lupta pentru drept*« e creaţiunea acelui geniu juridic *Dr. Rudolf de Ihering,* care e poate cea mai strălucită şi cea mai originală ilustraţiune a literaturei juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcăţianu însă e mult superioară traducerilor anterioare şi ca stil şi ca aprofundare serioasă a originalului, avênd pe lângă asta avantajul de a ne presenta *penultima* ediţie a originalului nemţesc, ediţie apărută cu un an înaintea morţei lui Iheering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuesc stilul ştientific greoiu în întâia ediţie cu un stil mai uşor, accesibil şi celor nespecialişti în materie de drept.

*

„Povestea priveghitorei", după »Înşiră-te Mărgărite«, de *I. Manliu.* Estras din publicaţiunea »*Lui Titu Maiorescu, Omagiu*«. Bucureşti, stabilimentul grafic I. V. Socec, str. Berzei nr. 59. Preţul 25 bani.

*

Ermeneutica biblică, compusă după Ubaldo Ubaldi, de *Dr. Victor Szmigelski,* cu aprobarea ordinariatului metropolitan gr.-cat de Alba-Iulia şi Făgăraş. Tipografia seminarului archidiecesan din Blaj. Editura autorului. *Preţul 2 cor.*

Autorul destinează venitul curat pentru *fondul provincial de salarisare al preoţilor şi învăţătorilor*

*

„Insula morţilor" novelă de R. Voos, tradusă de *Andreiu Bârseanu,* profesor în Braşov. Preţul 50 bani.

Sosiţi în Sibiiu.

La 23 Octomvrie n. 1900.

Hotel »*Împăratul Romanilor*«: Felszeghy, inspector sup. din Budapesta; Bernhardt cu soţia, technic din Braşov; Schuller, căpitan din Avrig; Friedrich cu familia director, d-na Fleischer, preoteasă din Făgăraş; Dr. Saftu din Braşov, Bercan cu soţia din Streiford, preoţi; Strasser din Triest, Indig din Cluj, Ludvig din Lipova, Wimmer din Linz, Rothmann din Alba-Iulia, Gebauer din Făgăraş, Kann din Budapesta, Weiss, Konostino, din Budapesta, Eppstein, Grünfeld, Sporer, Block, din Viena, comercianţi.

Hotel »*Neurihrer*«: D-na Plescot, soţie de vicecolonel din Făgăraş; Gruber, concipist din Laibach; Ciurthi din Viena, Cordina din Cluj, comercianţi.

Hotel »*Meltzer*«: Klein din Ungurei, Chiuzdea, Popa, din Făgăraş, preoţi; Tordai, Bányai, din Tîrgul-Murăşului, măcelari; Szegedi, rector din Idiciul-de-sus; Péteri, inginer din Bodu; d-na Siegel cu fiica, restaurateură din Bucureşti.

Hotel »*Habermann*«: Comşa, preot din Bendorf,

Teatru orăşenesc în Sibiiu.

Direcţiunea: **Leo Bauer.**

Mercuri, 24 Octomvrie n. 1900.

DER BETTELSTUDENT.

Operetă în 4 acte, de Carl Milöcker.

Începutul la 7 ore seara.

Cursul pieţei din Sibiiu.

Din 22 Oct. n. 1900.

Hârtie-monetă română	Cump.	18.96	vênd.	19.06
Lire turceşti	„	—.—	„	—.—
Imperiali (15 R° aur)	„	—.—	„	—.—
Ruble ruseşti à	„	2.50	„	2.56
Galbeni	„	11.30	„	11.42
Napoleon-d'ori	„	19.20	„	19.30
100 Marce germane	„	118.—	„	118.60
Livre sterling	„	24.—	„	24.28

Bursa de Budapesta.

Din 20 Oct. n. 1900.

Renta de aur ung. 4%	94.70
„ „ „ „ 4%	90.60
„ ung. val. cor. 6%	99.60
Împrumutul căilor ferate ung.	97.50
Bonuri rurale ung.	90.—
„ „ croate-slavone	92 50
Obligaţiunile desp. regaliilor	98 35
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	148.—
Renta de hârtie austriacă	97.35
„ de argint austriacă	96.75
„ de aur austriacă	96 85
Losuri austriace din 1860	181.25
Acţiunile băncei austro-ungare	1695.—
„ „ de credit ung.	656.—
„ „ de credit austr.	654.—
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina"	102.—
Galbeni împărăteşti	11.48
Napoleon-d'ori	19.29
Mărci 100 imp. germane	118.20
London 10 Livre sterlingi	242 10

Bursa de Viena.

Din 20 Oct. n. 1900

Renta de aur 4%	114.—
Renta ung. v. c. 4%	90 85
Împrumutul căilor ferate ung.	98.40
Bonuri rurale ung.	89.65
„ „ croate-slavone	93.—
Renta de hârtie austriacă	97.20
„ „ argint austriacă	97.—
„ „ aur austriacă	115.80
Losuri austriace din 1860	181 25
Acţiunile băncei austro-ungare	1693.—
„ „ de credit ung.	655.
„ „ de credit austr.	646 25

Bursa de Bucureşti.

Din 6 Oct. v.

5% Renta perpetuă		4% Fonc. rur.	6¾
5 „ „ am. 1881	88½	5 „ „ urb. Buc.	81¾
5 „ „ „ 1892	89½	5 „ „ „ Iaşi	76
5 „ „ „ 1893	89½	Banca Naţion.	2250
4 „ „ „ 1894	75½	„ Agricolă	295
5 „ „ „ 1889	75½	„ României	
4 „ „ „ 90.94	76	„ de scont	231
4 „ „ „ 1896	77	Dac. Rom.	405
„ „ „ 1893	77	Naţionala	405
Convertite rurale.	—	Patria	
4% Obl. c. B. 1888	—	Canstrucţii	25
4½ „ „ „ 1890	—	Bazalt artificial	350
6% „ „ „ 1895	—	Tramv. nou	
5 „ Fonc. rur	91¾	Baia centrală	92

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Andreiu Balteş.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acţiuni: **Iosif Marschall.**

Conspectul
tuturor celor 50.000 câştiguri.

Cel mai mare câştig în casul cel mai norocos e

1,000,000 Kronen.

Speciell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt.

☞ in Baar zahlbar.

		Kronen
1	Prämie mit	600000
1	Gew. à	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
1	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
1	„ „	25000
7	„ „	20000
3	„ „	15000
31	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
432	„ „	2000
763	„ „	1000
1238	„ „	500
90	„ „	300
31700	„ „	200
3900	„ „	170
4900	„ „	130
50	„ „	100
3900	„ „	80
2900	„ „	40
50,000	Gew. u. Pr. im Betrage	13.160,000

Intinde mâna norocului!

Mulţi deja s'au făcut fe iciţi prin cumpĕ area unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în şanse, din toată lumea, e loteria de clase reg. ung. privil., care acuşi va începe de nou. Din

100.000 losuri se sortesc **50.000**

cu câştiguri în bani, deci **jumĕtate câştiguri** din suma losurilor şi nici o altă loterie din străinătate nu poate arĕta relativ aşa mari câştiguri, ca loteria noastră de clase. [334] 4—8

Cel mai mare câştig în casul cel mai norocos e

un milion de coroane.

În total se trag la sorţi **treisprĕzece milioane 160.000 coroane**. Întreagă întreprinderea **stă sub controla statului.**

Preţul, conform planului, pentru **losurile originale** la cl. I. costă: [119] 8—8

pentru o optimă $1/8$ fl. —.75 sau cor. 1.50
„ un pătrar $1/4$ „ 1.50 „ „ 3.—
„ o jumĕtate $1/2$ „ 3.— „ „ 6.—
„ un los întreg $1/1$ „ 6.— „ „ 12.—

şi se vor trimite cu **rambursă**, ori pe lângă **anticiparea preţului**. Planuri oficiale gratis. Sortirile se ţin la **17 şi 18 Maiu a. c.** de aceea rugăm a trimite comandele pentru losuri originale până în

28 Octomvrie a. c.

direct la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Budapesta, V., bulevard-Vaţ 4/a.

Filiale: IV., Museumring Nr. 11. VI., Elisabethring Nr. 54.

Multe şi foarte mari câştiguri am plătit până acum stimatei noastre clientele şi chiar în timp scurt circa $3^1/_2$ milioane de coroane.

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog sĕ trimiteţi pentru I. cl. .... losuri originale de ale loteriei de clasă reg. ung. privil. conform planului oficial.

Preţul în cor. .... } îl veţi încassa cu rambursă / urmează cu asemnaţie postală. } A se sterge ceea-ce nu e de lipsă.

Adresa esactă: ....

Descrierea Ardealului.

Cine voeşte sĕ cunoască frumoasa ţeara a *Ardealului*, şi cu deosebire *Munţii-Apuseni*, patria lui Horia şi Iancu, sĕ cetească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Ţeara-Noastră,

descrierea părţilor sudice ale Transilvaniei şi Valea-Murĕşului, apoi

Zarandul şi Munţii-Apuseni,

Cu 9 ilurtraţiuni şi o schiţă.

Descrierile sûnt facute în fel de călĕtorie, cu datinele şi porturile Românilor şi cu multe legende despre dealuri, cetăţi, isvoare ş. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (şi 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descripţie a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a rĕspuns deci prin această publicaţiune unei trebuinţe ce într'adevĕr se simţia la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună şi mai ieftină gazetă poporală.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Dumineca, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-naţional, economic, literar, informativ etc. şi cu ilustraţiuni.

Pentru-ca fiecare ştiutor de carte sĕ poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumĕtate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acţiuni, Sibiiu.

Szebenvármegye főispánja és százszispán.

807 sz. 1900. eln. [357] 1—1

Pályázati hirdetmény.

Szebenvármegye nagyszebeni főszolgabirói járásban üresedésbe jött 1000 korona évi fizetés és 200 korona lakbér illetménnyel javadalmazott járási irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhivom pályázni óhajtókat, hogy az 1883. évi I. törvényczikk 19. §-ában követelt minősités keresztlevél, erkölcsi bizonyitvány és eddigi alkalmazásukat igazoló okmánynyal szabályszerüen felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi *november hó 25-éig* hozzám nyujtsák be.

Ezen állomásra az 1873. evi II. törv. czikk 5. §-ban előirt igazolvánnyal ellátott altisztek előnnyel birnak.

Nagyszeben, 1900. évi oktober hó 21-én.

Thalmann,
főispán és százszispán.

Un bun frumos

constătător din un complex de pămênt arător, şes fructifer în mărime de 177 jug. catastrale, pe care se află edificii solide economice de ajuns, precum şi casă spaţioasă de locuit, grădină mare cu pomi roditori, viie tinĕră pe o întindere de 2 jugĕre, situat bunul lângă drumul ţĕrii în depărtare de 1 chlm. dela staţiunea căii ferate Alvincz şi 2 chlm. dela Sebeşul-săsesc, este ***de vêndut*** pentru preţul de ***100.000 coroane.*** [355] 1—2

Informaţiuni mai deaproape dă proprietarul

Filip Kniesel,

Szászsebes (Transilvania).

Ospĕtărie la „Calul alb“,

Sibiiu, strada Bruckenthal nr. 25.

Beuturi bune şi ieftine!

Mâncări gustuoa e şi curate!

Afară de birt se vinde ***vin*** din anul trecut — bun şi limpede (din Gârbova) cu ***26 cruceri litrul.***

Tot aici se află de închiriat ieftin ***un grajd*** pentru 2 – 3 cai. [342] 3—3

Cărţi didactice.

Adamescu, Istoria limbei şi literaturei rom. cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract. „ 2.80
— Dicţionar rom.-germ. broş. cor. 6.—, legat „ 7.60
— „ germ.-rom. „ „ 7.60, „ „ 9.40
Brânzeu N., Şcoalele din Blaj, studiu istor. „ 2.—
Butculescu N. M., Religie şi ştiinţă, încercare critică „ —.75
Buţureanu H., Manual de archeolog e biblică „ 4.—
Cipariu T., Gramatica limbei rom. P. II. sintetica „ 4.—
— Despre limba română „ —.80
Densuşianu A., Istoria limbei şi literaturei rom. „ 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură şi ştiinţă 2 vol. à „ 5.—
Lapadat D., Esercitiile de stil în şcoala popor. „ —.30
Lauran, Creştinul gr.-catolic deprins în legea sa „ 2.40
Lazariciu I., Istoria literaturei rom., în usul tiner. sud. „ 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn. „ 1.20
Mândrescu I. C., Elemente ungureşti în limba română „ 3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere „ 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducţiune în versuri, vol. I. „ 6.—
— Ad Pisones (ars poet'ca) lui Q. Horatius Flaccus, traducţiune în versuri, P. I. „ 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învĕţăm. şcoalei primare „ 1.50

Pentru şcoalele poporale

avem cele în Sibiiu, Braşov şi Blaj apărute, însemnez numa:

Ântâia carte de lectură de I. Popescu, revĕz. de Dr. Span, legat cor. —.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat „ —.60
„ „ „ III. „ „ „ „ 1.20
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Pilţia cu charta „ —.50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustraţiuni „ —.40
Aritmetica de F. E. Lurtz:
Partea I. pentru anul I. şi II., „ —.40
„ II. numerii dela 1—10.000 „ —.70
„ III. Fracţiunile com. şi decimale „ 1.—
„ IV. Regula de trei, calcul procentelor etc. „ 1.80
Fisica de Făgărăşan cu multe ilustraţiuni în text „ —.60
Economia câmpului şi grădinăritul de G. Moian cu ilustr. „ —.50
Inmioare, adecă poesiei naţionale din cei mai biuni scriitori rom. „ —.60
Caiete de scris — după tarife separate.

Mapele de părete
iertate de Înaltul minister pentru şcoală.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) t as pe pânză, „ 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză „ 11.50
Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.— } Pentru şcoalele din Bucovina prin ordin. min. ddto Viena 24 Ian. 1896 nr. 1096 admise, ear pentru cele din Ungaria oprite.
Semigloburile, charta globului pămêntesc, tras pe pânză cor. 9.— }
Palestina şi ţerile sfintei scripturi traş pe pânză cor. 6 —
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare „ 1.80
Stefanelli I., Catechetica biser. drept cred. rĕsărit „ 8.—
— Catechese, manual pentru catecheţi şi învĕţători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în Bucureşti). „ 10.—
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu „ 8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cuharta Palestinei „ 10.—
Tom. III. Învĕţăturile dogmat. şi morale „ 8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preţ redus „ 20.—
Vicia Al., Carte de cetire pentru cl. V. gimn. „ 2.40

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor şi peste tot vênzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vênzare în librăria W. Krafft, Sibiiu.

LODEN STIRIAN

pentru rînd de vestminte, » mantile, » havelock, » haine de sport, » „ „ pompieri, » livrée, — toate din postavuri de lână curată.

Cele mai moderne şi maiı fine cualităţi de **STOFE DE POSTAV**

pentru haine de bărbaţi.

Cel mai mare deposit de stofe pentru **PALTOANE DE IARNĂ.**

Camgarne negre şi albastre,

[320] 9—26 **Cheviot** dela **cor. 3.**— în sus.

Mustre liber de spese.

Secţia de postavuri a firmei **Kastner & Öhler, Gratz.**

Din editura „Tipografiei“, societate pe acţiuni în Sibiiu.

Biblioteca poporală a „Tribunei“.

1 **Pădureanca.** Novelă de Ioan Slavici. 12 coale tip., broş., elegant. Un exemplar 60 bani.
2 **Fata Stolerului** de Matilda Cugler-Poni Un exemplar 10 bani.
3. **Ce n'a fost şi nu va fi.** Poveste de I. T Mera. Un exemplar 8 bani.
4. **Pipĕrus Pĕtru.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. **Păcală şi Tândală.** Anecdotă de Silvestru Moldovan. Preţul unui exemplar 6 bani.
6. **Jucării şi jocuri de copii.** De P. Iernisescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 30 bani.
7 **Teiu legănat.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión Un exemplar 16 bani.
8. **Colăcăritul.** Obiceiurile ţeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. **Fiica a nouĕ mame.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. **Povestea lui Ignat.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. **Sfântul Nicolae.** De Matilda Cugler-Poni. Un exemplau 16 bani.
12. **Îndĕrĕtnicul.** Poveste de Silvestru Moldovan Un exemplar 16 bani.
13. **Blăstĕm de mamă.** Legendă poporală din giurul Năsĕudului. De George Coşbuc. Un exemplar 12 bani.
14. **Bunica** de Bojena Nĕmcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. **Vlad şi Catrina.** Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. **Din bĕtrâni.** Ghicituri, întrebări şi rĕspunsuri, frĕmêntări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. **Pe pămêntul Turcului** de George Coşbuc. Un exemplar 16 bani.
18. **Căldăruşa cu trei picioare.** Poveste franţusească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genevray. Un exemplar 16 bani.
19. **Cenuşotca.** Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. **Un peţitor îndĕrĕtnic.** Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 8 bani.
21. **Prietenul meu Vêntură-Ţeară.** Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. **Scăpĕrătoarea.** Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. **Fata Craiului din cetini.** De George Coşbuc Un exemplar 8 bani
24. **Strigoaica.** Din fantasiile lui Nicolae Gogo Un exemplar 40 bani.
25. **Drama mamei.** Baladă de George Coşbuc Un exemplar 20 bani.
26. **Taina unei vieţi.** De Björnstjerne Björnson Un exemplar 12 bani.
27. **Vecinii.** Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
28. **Păcală în satul lui.** Poveste de Ioan Slavic Un exemplar 20 bani.
29. **Sgârcitul.** Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30 **Lumea proştilor.** Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31 **Nusciu-Împĕrat.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
32 **Dina-Împărătească şi peana ei aleasă.** Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
33. **Fulger.** Poveste în versuri de George Coşbuc Un exemplar 10 bani.
34. **Spice de aur.** Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 20 bani.
35. **Un idil în Roşeni** Novelă de Bret Harte Un exemplar 16 bani.
36. **Baba iadului.** Poveste în versuri de Ioan Moţa Un exemplar 16 bani.
37. **Princesa fermecată.** Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 20 bani.
38. **Dina Mărgărelelor.** Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 24 bani.
39. **Doi copii.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 30 bani.
40. **O partidă în patru.** De Antoniu Ghislanzoni. Un exemplar 24 bani.
41. **Posacul bun de inimă.** Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnişoarele Al. şi Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. **Croitorul şi cei trei feciori.** Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 30 bani.
43. **Mica Fadetă.** De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. **Rusalin pĕcurarul.** Poveste de Nicolae Trimbiţoniu. Un exemplar 44 bani.
45. **Roma învinsă.** Tragedie în 5 acte de Alexandre Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 40 bani.
46. **Clara Milici.** Novelă de I. Turghenev. Tradusă din limba rusă de Enea Hodoş. Un exemplar 30 bani.
47. **Sută de ani.** De Ioan Slavici Un exemplar 16 bani.
48. Poesii poporale »Cântece bĕtrâneşti«. Din culegerile lui I. Pop Reteganul. Un esemplar 20 bani.

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor şi peste tot vênzătorilor, sĕ dă rabatul cuvenit.

Se află de vênsare în librăria W. Krafft în Sibiiu.

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor **economilor** şi tuturor **primăriile comunale** — a eşit de sub tipar în **a doua ediţie** îndreptată şi îmbogăţită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului« a îngrijit ca atât limba cât şi forma cărţei acesteia sĕ fie cât se poate de potrivită, pentru-ca **poporul** sĕ poată pe deplin înţelege sfaturile şi îndrumările ce 'i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite, boale lipicioase şi multe alte lucruri folositoare. Cartea se numeşte:

Învĕţătorul Munteanu

împărtăşeşte economilor sei cele mai de lipsă cunoştinţe

despre

LEGEA VETERINARĂ

(Lecuirea vitelor)

şi

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dînşii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediţia II. revĕzută — 152 pagini mari.

Cartea costă **80 bani** (cu porto postal **90 bani**) şi se poate cumpĕra dela

Reuniunea română de agricultură
din comitatul Sibiiului.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.